

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (BAYBURT ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ)

Öğr. Gör. Yusuf Ergen
Bayburt Üniversitesi
Bayburt Eğitim Fakültesi
yergen@bayburt.edu.tr

Öğr. Gör. Ufuk Töman
Bayburt Üniversitesi
Bayburt Eğitim Fakültesi
utoman@bayburt.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, Sınıf Öğretmenliği Programı 4. Sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre istatistiksel açıdan farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıfında öğrenim gören 120 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde, Üstüner (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” ($r = .72$, ve $\alpha = .93$) kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde basit istatistik teknikler ile bağımsız grup t-testi, Kuruskal-Wallis testi ve varyans analizi (ANOVA) istatistik teknikleri kullanılmıştır. Bu çalışma sonucunda, sınıf öğretmenliği 4.sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları “orta düzeyde katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlik mesleğine yönelik en fazla tutum ortalamasına sahip öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercih nedeninin “öğretme isteği” olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sınıf Öğretmenliği, Öğretmenlik Mesleği, Tutum.

RESEARCH OF CLASSROOM TEACHER 4. GRADE STUDENTS 'ATTITUDES TOWARDS TEACHING PROFESSION (BAYBURT UNIVERSITY FACULTY OF EDUCATION SAMPLE)

Abstract

The objective of this research is to put forward whether the attitudes towards the profession of teaching become different statistically. The working group of the research consists of 120 students who receive education in the Fourth Grade of the Programme of Primary School Teaching in the Faculty of Education of Bayburt University. In the obtaining of the research data, it has been used “*The Attitude Scale toward the Profession of Teaching*” ($r = .72$, and $\alpha = .93$) that was developed by Ustuner (2006). In the analysis of the datums, it has been used some simple statistical techniques and statistical techniques like free group t-test, Kuruskal-Wallis test, and variance analysis (ANOVA). In the conclusion of this study, it has been reached to these results: The attitudes of the students in the fourth grade of the Primary School Teaching toward the profession of teaching are in the level of “*I intermediately agree.*” The motive to prefer the profession of teaching of the students who have the maximum attitude average toward the profession of teaching is “*Desire of Teaching.*”

Key Words: Primary School Teaching, Profession of Teaching, Attitude.

GİRİŞ

Ülkeler sahip oldukları insan gücünü nitelikli hale getirmek için eğitim sistemlerini kullanırlar. Şişman (2004)'e göre, bir eğitim sisteminde başarı; öğrenci, öğretmen, müfredat, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve mali kaynaklar gibi pek çok unsur tarafından etkilenmektedir. Nitelikli insan yetiştirebilmek için bu unsurların her biri kendi içerisinde gerekli ve önemlidir. Ancak öğretmen, nitelikli insan yetiştirmek üzere eğitim sisteminin diğer parçalarını bir araya getirerek, sistemin amaçları ve ilkeleri doğrultusunda öğrencilere aktarımda bulunan, onları yönlendiren bir orkestra şefi konumundadır.

Nitelikli insan yetiştirmede eğitim sisteminin bütün unsurlarını yerli yerinde işe koşacak öğretmenlere, yani nitelikli öğretmenlere ihtiyaç vardır. Nitelikli öğretmen yetiştirmenin ilk adımı öğretmen adaylarının, ilgi ve yeteneklerini ortaya koyacakları nitelikli bir sınavla seçilmeleridir. Oysa Türkiye'de öğretmen adaylarının seçiminde kullanılan sınavlar, adayların öğretmenlik mesleğine yönelik ilgi ve yeteneklerini belirlemekten çok uzaktır. 18- 20 Kasım 2011 tarihleri arasında, Antalya'da düzenlenen "Ulusal Öğretmen Stratejisi Çalıştay'ında" alınan kararlar bu konuda ümit vaat etse de henüz uygulamaya konulmamıştır.

Öğretmenlerin bilgi toplumunun ihtiyaçlarına cevap verebilen, sorumluluğunu üstlendiği bireylere model olabilen, kendini değişimlere uyarlayarak yenilik ve gelişmelere açık olan, çağdaş öğretim yöntem ve teknolojilerini etkili bir şekilde uygulayabilen niteliklerle donanımlı olması, artık bir tercih değil mesleki bir zorunluluk hâline geldiğine işaret etmektedirler (Pektaş ve Kamer, 2011). Öğretmenlerin bu niteliklerle donanmaları için öncelikle öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutum içinde olmaları gerekir.

Tutum; bir kimsenin ele alınan bir nesneye, bir duruma veya olaya karşı olan olumlu veya olumsuz tavrı olarak kabul edilmektedir (Türker ve Turanlı, 2008). Demirel (2003), Eğitim Sözlüğü'nde tutumu, "bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilim" olarak tanımlamaktadır. Şahin (2010), öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının ve yaşam doyum düzeylerinin sadece kendilerini değil bütün eğitim sisteminin öğelerini etkileyeceğini belirtmiştir. Öğretmenlerin mesleklerine ilişkin tutumları, onların davranışlarına ve sınıf atmosferine yansırarak öğrencilerin olumlu kişilik geliştirmelerinde, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin niteliğinde ve öğrenmenin sağlanmasında belirgin bir rol oynamaktadır (Semerci ve Semerci, 2004'den akt. Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011). Bu açıdan bakıldığında, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların belirlenmesi gelecekte eğitim sistemine yapacakları katkının yordanması açısından önemlidir.

İlgili literatür incelendiğinde diğer bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarını da içine alan, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır:

Aydın ve Sağlam (2012), Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği), Tarkin ve Uzuntiryaki (2012), Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Mesleğe Yönelik Tutumlarının Kanonik Korelasyon Analizi ile İncelenmesi; Kızıltaş, Halmatov ve Sarıçam (2012), Okulöncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği); Önen (2011), Öğretmen Adaylarının Eğitime Yönelik İnançları ile Epistemolojik İnançlarının Mesleklerine Yönelik Tutumlarına Etkisi; Çiğdem ve Memiş (2011), Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi; Pektaş ve Kamer (2011), Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları; Demirtaş, Cömert ve Özer (2011), Öğretmen Adaylarının Özterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları; İlter ve Köksalan (2011), Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Olan Tutumları; Özder, Konedralı ve Zeki Perkan (2010), Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi; Pehlivan Baykara (2008), Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma.

Bu çalışmalarda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının önemi üzerinde durulmuş ve çeşitli değişkenler açısından öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları incelenmiştir. İlgili

literatür incelendiğinde, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ailelerinin kişi başına düşen aylık geliri ve öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenine göre inceleyen çok fazla çalışmanın olmadığı görülmektedir. Bu nedenle bu çalışma ilgili değişkenleri de içine almaktadır.

Sınıf öğretmeni adayları meslek hayatlarında, akademik hayatlarının başlangıcında olan ilköğretim öğrencilerinin nitelikli bir birey olarak yetişmeleri için çaba göstereceklerdir. Yukarıda da belirtildiği gibi, sınıf öğretmeni adaylarının mesleklerine yönelik tutumları, meslek hayatlarında gösterecekleri çabanın belirleyici faktörlerinden biridir. Bu nedenle yapılan bu çalışmanın, sınıf öğretmeni adaylarının meslek hayatlarında gösterecekleri çabanın yordanmasına ve öğretmen yetiştiren kurumların etkililiğinin değerlendirilmesine sınırlı da olsa katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, Sınıf Öğretmenliği Programı 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerinin cinsiyet ve ailenin kişi başına düşen aylık gelir düzeyine göre nasıl dağıldığını; öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyete, ailede kişi başına düşen aylık gelir düzeyine ve öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine göre istatistiksel açıdan farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenleri Cinsiyet Değişkenine Göre Nasıl Dağılmaktadır?
2. Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenleri Ailenin Kişi Başına Düşen Aylık Gelirine Göre Nasıl Dağılmaktadır?
3. Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Nasıldır?
4. Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Cinsiyet Değişkenine Göre Nasıldır?
5. Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Ailenin Kişi Başına Düşen Aylık Geliri Değişkenine Göre Nasıldır?
6. Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenleri Değişkenine Göre Nasıldır?

YÖNTEM

Bu araştırma, betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı 4. Sınıfında öğrenim gören 120 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin elde edilmesinde Üstüner (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” yazardan izin alınarak kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin değerlendirilmesinde SPSS 15.00 paket programı kullanılmıştır. Ölçek, araştırmacılar tarafından 60 kişilik sınıf öğretmeni 4. sınıf öğrencisine 4 hafta arayla uygulanmış ve güvenilirlik katsayısı (kararlılık); “0,75”, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha); “0,94” olarak bulunmuştur. Araştırma verilerinin analizinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama gibi basit istatistik teknikler ile bağımsız grup t-testi, Kuruskal-Wallis testi ve varyans analizi (ANOVA) istatistik teknikleri kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Sınıf Öğretmenliği Programı 4. Sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre istatistiksel açıdan farklılaşıp farklılaşmadığının ortaya konulması amacıyla yapılan araştırmanın bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyet, Ailenin Kişi Başına Düşen Aylık Geliri ve Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenleri Değişkenlerine Göre Dağılımı

		N	%
Cinsiyet	Bayan	73	60,8
	Erkek	47	39,2
	Toplam	120	100
Ailenin Kişi Başına Düşen Aylık Geliri	0-100	15	12,5
	101-500	66	55
	501-750	26	21,7
	751-1000	13	10,8
	Toplam	120	100
Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedeni	Puanının Bu Bölüme Yetmesi	22	18,3
	Kendine Uygun Bulma	11	9,2
	Öğretme İsteği	36	30
	Çocukluk Hayali	10	8,3
	Çalışma Koşullarının Uygun Olması	14	11,7
	Ailenin Yönlendirmesi	20	16,7
	İlkokul Öğretmenini Örnek Alma	7	5,8
	Toplam	120	100

Tablo 1' den de anlaşıldığı üzere araştırmaya katılan öğrencilerin %60,8'i bayan, %39,2'si erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğunun ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 101 lira- 500 lira arasındadır. Öğrencilerin çoğunluğu öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak "öğretme isteği" kavramı üzerinde durmuşlardır.

Tablo 2: Sınıf Öğretmenliği 4.Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedeni	Bayan		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Puanın Bu Bölüme Yetmesi	15	20,5	7	14,9	22	18,3
Kendine Uygun Bulma	9	12,3	2	4,3	11	9,2
Öğretme İsteği	17	23,3	19	40,4	36	30
Çocukluk Hayali	8	11	2	4,3	10	8,3
Çalışma Koşullarının Uygun Olması	5	6,8	9	19,1	14	11,7
Ailenin Yönlendirmesi	14	19,2	6	12,8	20	16,7
İlkokul Öğretmenini Örnek Alma	5	6,8	2	4,3	7	5,8
Toplam	73	60,8	47	39,2	120	100

Tablo 2' den de anlaşıldığı üzere; araştırmaya katılan bayan öğrencilerin çoğunluğu (% 23,3) öğretmenlik mesleğini seçme nedeni olarak "Öğretme İsteği" ni belirtmişlerdir. Bunu % 20,5 ile "Puanın Bu Bölüme Yetmesi" nedeni takip etmiştir. Bayan öğrenciler "Çalışma Koşullarının Uygun Olması" ve "İlkokul Öğretmenini Örnek Alma" nedenlerini % 6,8 ile en az oranda, tercih etme nedeni olarak göstermişlerdir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin çoğunluğu (% 40,4) öğretmenlik mesleğini seçme nedeni olarak "Öğretme İsteği" ni belirtmişlerdir. Erkek öğrenciler "Kendine Uygun Bulma", "Çocukluk Hayali" ve "İlkokul Öğretmenini Örnek Alma" nedenlerini en az oranda (% 4,3) öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak belirtmişlerdir. Toplamda öğrencilerin çoğunluğu (% 30), öğretmenlik mesleğini tercih nedeni olarak "Öğretme İsteği"ni belirtmişlerdir.

Tablo 3: Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin Ailelerinin Kişi Başına Düşen Aylık Gelirlerine Göre Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerinin Dağılımı

		Öğrencinin Ailesinin Kişi Başına Düşen Aylık Geliri									
		0-100		101-500		501-750		751-1000		Toplam	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedeni	Puanın Bu Bölüme Yetmesi	1	6,7	17	25,8	4	15,4	0	0	22	18,3
	Kendine Uygun Bulma	1	6,7	3	4,5	6	23,1	1	7,7	11	9,2
	Öğretme İsteği	6	40	19	28,8	6	23,1	5	38,5	36	30
	Çocukluk Hayali	4	26,7	5	7,6	1	3,8	0	0	10	8,3
	Çalışma Koşullarının Uygun Olması	1	6,7	7	10,7	3	11,5	3	23,1	14	11,7
	Ailenin Yönlendirmesi	1	6,7	12	18,2	3	11,5	4	30,8	20	16,7
	İlkokul Öğretmenini Örnek Alma	1	6,7	3	4,5	3	11,5	0	0	7	5,8
	Toplam	15	100	66	100	26	100	13	100	120	100

Tablo 3' e göre; Ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 0-100 lira arasında olan öğrenciler, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak çoğunlukla (% 40) "Öğretme İsteği" nedenini belirtmişlerdir. Ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 101-500 lira arasında olan öğrenciler, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak çoğunlukla (% 28,8) "Öğretme İsteği" nedenini belirtmişlerdir. Ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 501-750 lira arasında olan öğrenciler, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak çoğunlukla (% 23,1) "Öğretme İsteği" ve "Kendine Uygun Bulma" nedenlerini belirtmişlerdir. Ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 751-1000 lira arasında olan öğrenciler, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak çoğunlukla (% 38,5) "Öğretme İsteği" nedenini belirtmişlerdir. Toplamda öğrencilerin çoğunluğu (% 30), öğretmenlik mesleğini tercih nedeni olarak "Öğretme İsteği"ni belirtmişlerdir.

Tablo 4: Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Grup t-Testi Sonuçları

Tutum	Gruplar	N	X	Ss	Sh	t-Testi		
						t	Df	p (2 yönlü)
Tutum	Erkek	47	3,23	0,46	0,06	1,154	118	0,251
	Kız	73	3,14	0,38	0,04			

Tablo 4' te de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız grup t-testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (t=1,154; p>0,05).

Tablo 5: Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Öğrencinin Ailesinin Kişi Başına Düşen Aylık Gelirine Göre ANOVA Sonuçları

Ailesinin Geliri	N	X	ss	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
0-100	15	3,41	,33	Gruplar Arası	3	,453	2,753	,046
101-500	66	3,10	,43	Grup İçi	116	,165		
501-750	26	3,24	,36	Toplam	119			
751-1000	13	3,16	,35					
Toplam	120	3,17	,41					

Tablo 5’ den de anlaşıldığı gibi öğrencinin ailesinin kişi başına düşen aylık gelirine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği ortalamaları; ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 0-100 lira arasında olan öğrenciler 3,41, ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 101-500 lira arasında olan öğrenciler 3,10, ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 501-750 lira arasında olan öğrenciler 3,24, ailesinin kişi başına düşen aylık geliri 751-1000 lira arasında olan öğrenciler 3,16 olarak bulunmuştur. Tablo’ya göre öğrencilerin genel tutum puanları “orta düzeyde katılıyorum” (3,17) düzeyinde bulunmuştur.

Yine Tablo 5’e göre; $p < 0,05$ olduğundan gruplar arasında anlamlı bir fark vardır. Bu fark “Multiple Comparisons” tablosundan elde edilen verilere göre; 0,31 olup “0-100” ve “101-500” gurupları arasında “0-100” grubu lehinedir. Yani ailesinin kişi başına düşen aylık geliri “0-100” arasında olanlar, “101-500” arasında olanlara göre öğretmenlik mesleğine karşı daha olumlu tutum sergilemektedirler.

Tablo 6: Sınıf Öğretmenliği 4. Sınıf Öğrencilerinin “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” Puanlarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenlerine Göre Kuruskal-Wallis Testi Sonuçları

Tercih Nedeni	N	Sıra Ort.	χ^2	df	p.
Puanının Bu Bölüme Yetmesi	22	36,25	32,156	6	,00
Kendine Uygun Bulma	11	72,14			
Öğretme İsteği	36	77,44			
Çocukluk Hayali	10	77,20			
Çalışma Koşullarının Uygun Olması	14	70,04			
Ailenin Yönlendirmesi	20	39,00			
İlkokul Öğretmenini Örnek Alma	7	49,79			
Toplam	120				

Tablo 6’ da da görüldüğü gibi $p < 0,05$ olduğundan, öğrencilerin sınıf öğretmenliği bölümünü tercih nedenleri arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları bakımından farklılık olduğunu söyleyebiliriz. Öğrencilerin tercih nedenlerinin sıra ortalaması değerlerine göre ise, öğretmenlik mesleğine yönelik en fazla tutum ortalamasına (77,44) sahip öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercih nedeninin “öğretme isteği” olduğu, öğretmenlik mesleğine yönelik en az tutum ortalamasına (36,25) sahip öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercih nedeninin ise “puanının bu bölüme yetmesi” olduğu Tablo 6’dan anlaşılmaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan hem bayan hem de erkek öğrencilerin çoğunluğu öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak “öğretme isteği” nedenini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ailelerinin kişi başına düşen aylık gelirlerine göre belirtilen her düzeyde, öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni olarak, öğrencilerin çoğunluğu “öğretme isteği” nedenini belirtmişlerdir. Bu nedenle sınıf öğretmenliği bölümünün programı düzenlenirken, öğrencilere öğretim fırsatları sunacak öğretim derslerinin programda fazlaca yer alması önerilebilir.

Araştırma sonucunda, Sınıf Öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği puanları arasında, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Bu sonuca paralel olarak Şahin, Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010)'un ilköğretim bölümü son sınıfta okuyan öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada ve Özder, Konedralı ve Perkan Zeki (2010)'un KKTC'de bulunan Atatürk Öğretmen Akademisinde sınıf öğretmeni ve okulöncesi öğretmeni adayları arasında yaptıkları çalışmada da cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Buna karşın, Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım (2007)'in Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışmada; Aydın ve Sağlam (2012)'in Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada; Baykara Pehlivan (2010)'un Muğla Üniversitesi İlköğretim Bölümü 1.sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada; Terzi ve Tezci (2007)'nin Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada bayan öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Bu çalışmada öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği puanları arasında, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma bulunamamasına rağmen yukarıda verilen çalışmalar gibi bir çok çalışmada, bayan öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine karşı daha fazla olumlu tutum içinde oldukları tespit edildiği görülmektedir. Bu bağlamda erkek öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı neden daha az olumlu tutum sergiledikleri araştırılmalıdır.

Araştırma bulgularına göre; ailesinin kişi başına düşen aylık geliri "0-100" lira arasında olanlar, "101-500" lira arasında olanlara göre öğretmenlik mesleğine karşı daha olumlu tutum sergilemektedirler. Diğer gelir grupları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Kızıldaş, Halmatov ve Sarıçam (2012)'nin çalışmalarında, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ile ailenin geliri arasındaki ilişkiye bakıldığında aile geliri düşük olan öğrencilerin "etkilenme" alt boyutunda öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının aile geliri yüksek olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik en fazla tutum ortalamasına sahip öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercih nedeninin "öğretme isteği" olduğu, , öğretmenlik mesleğine yönelik en az tutum ortalamasına sahip öğrencilerin öğretmenlik mesleğini tercih nedeninin ise "puanının bu bölüme yetmesi" olduğu araştırma bulgularına göre tespit edilmiştir. Bozdoğan, Aydın ve Yıldırım (2007)'in yaptıkları çalışmada "kendi isteği ile" öğretmenlik mesleğini tercih edenlerin "boşta kalmamak için" öğretmenlik mesleğini tercih edenlere göre öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Özder, Konedralı ve Perkan Zeki (2010)'un çalışmalarında öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni "öğretmen olma isteği" olan adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları, "iş garantisi ve çalışma koşulları" ile "ailemin isteği" nedenleri olan adaylardan daha yüksek çıkmıştır. Aydın ve Sağlam (2012)'in yaptıkları çalışmada, "Kendini yetiştirmek" için öğretmenliği tercih edenlerin, "mecbur kaldığı" için bu mesleği tercih edenlerden öğretmenlik mesleğine karşı daha fazla olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür.

Bu çalışma sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı "orta düzeyde katılıyorum" (3,17) düzeyinde tutuma sahip oldukları bulunmuştur (Tablo. 5). Buna karşın, Terzi ve Tezci (2007)'nin Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları adlı çalışmada öğrencilerin genel itibarıyla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu olduğu (katılıyorum düzeyinde) sonucu elde edilmiştir. Doğan ve Çoban (2009)'un Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi adlı son sınıf öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada, öğrencilerin tutumlarının olumlu düzeyde olduğu saptanmıştır. Şahin Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010)'un ilköğretim bölümü son sınıfında öğrenim gören öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışmada, öğretmen adayları öğretmenlik mesleğine ilişkin olumlu tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlardan hareketle, öğretmen adaylarının daha üst düzeyde tutuma sahip olmalarını engelleyen faktörlerin araştırılması ve bu faktörlerin ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerin alınması önerilebilir.

Not: Bu çalışma, 23-25 Mayıs 2013 tarihlerinde Aydın' da düzenlenen XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Aydın, R., Sağlam, G. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği), *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 257-294.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D., ve Yıldırım, K. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* (KEFAD), 8 (2), 83-97.
- Çiğdem, G. Memiş, A. (2011). Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Öğrenme Stilleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(40), 57-78.
- Demirel, Ö. (2003). Eğitim sözlüğü (2. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirtaş, H., Cömert, M., Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, *Eğitim ve Bilim*, 36 (159).
- Doğan, T., Çoban, A. E. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 34 (153), 157-168.
- İlter, İ., Köksalan, B. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Olan Tutumları, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 113-128
- Kızıldaş, E., Halmatov, M., Sarıçam, H. (2012). Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği), *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (23), 173 – 189.
- Önen, A.S. (2011). Öğretmen Adaylarının Eğitime Yönelik İnançları ile Epistemolojik İnançlarının Mesleklerine Yönelik Tutumlarına Etkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 293-301
- Özder, H., Konedralı, G., Zeki, P. C. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16 (2), 253-275.
- Pehlivan, B. K. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma, *İlköğretim Online*, 9(2), 749-763, 2010. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Pektaş, M., Kamer, S.T. (2011). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9 (4), 829-850.
- Şahin, F. S. (2010). Teacher Candidates' Attitudes Towards Teaching Profession And Life Satisfaction Levels. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 5196–5201.
- Şişman, M. (2004), Öğretmenliğe giriş, (7. Baskı), Ankara; Pegem A Yayıncılık.
- Tarkin, A., Uzuntiryaki, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Mesleğe Yönelik Tutumlarının Kanonik Korelasyon Analizi ile İncelenmesi, *İlköğretim Online*, 11(2), 332-341, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Taşkın, Ş. Ç., Hacıömeroğlu, G. (2010). İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları: Nicel ve Nitel Verilere Dayalı Bir İnceleme, *İlköğretim Online*, 9(3), 922-933, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Terzi, A. R., ve Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.

Türker, N., Turanlı, N. (2008). Matematik Eğitimi Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Geliřtirilmesi. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 28 (3), 17–29.

Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeđinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.